

STUDENTEN WEEKBLAD

7de Jaargang.

No. 34.

REDACTEUREN: D. A. DE FREMERY, M. J. GRANPRÉ
MOLIÈRE, J. H. TELDERS, J. P. VALKEMA BLOUW,
R. VER LOREN VAN THEMAAT.

Maandag
10 Juli '05.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR
UITGEVER • DELFT

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.
Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

EXTRA NUMMER

BIJ GELEGENHEID VAN DE

OPENING DER TECHNISCHE HOOGESCHOOL

••• 10 JULI 1905. •••

Koninklijke Academie—Polytechnische School— Technische Hoogeschool.

Nu dan de P. S. weer op 't punt staat plaats te maken voor eene Technische Hoogeschool, ligt het voor de hand den blik terug te richten op den tijd van hare wording, en waar zij nu zal verdwijnen, door niemand betreurd omdat de geleidelijke ontwikkeling wederom een grondige reorganisatie noodzakelijk maakte, daar heeft het een zekere bekoering zich eenigszins in te werken in het begin der zestiger jaren, toen de Koninklijke Academie hier onder zoo onrustige omstandigheden hare laatste levensjaren doormaakte. En het laat zich niet ontveinzen, dat het terugdenken aan die tijden voor een lid van het Delftsch Studentencorps iets buitengewoon aantrekkelijks en tevens nuttigs en leerzaams heeft, omdat men er onvermijdelijk door wordt teruggevoerd naar een groote periode van ons Corpsbestaan, waaruit voor alle verdere tijden lessen zijn te trekken, wier naleving den zekersten waarborg geeft voor eene schoone toekomst voor dat corps, waaraan wij zijn gehecht door het vele, wat wij er aan danken. Met rechtmatigen trots kunnen wij terugzien op wat toen door onze voorgangers is tot stand gebracht, want werkelijk niet gering is het aandeel, dat de toenmalige studenten hebben gehad in de opkomst van de Polytechnische School, die in 1864 in de plaats trad van hare voorgangster, de Koninklijke Academie. Groot was de verbetering daardoor verkregen.

Eerste Directeur der Koninklijke Academie.

De Academie toch was de latere jaren gebukt gegaan onder een steeds toenemende onzekerheid, die een zwaren druk uitoefende op den geregelden gang van zaken, gelijk

ook op lust en ijver der ingeschrevenen. Sinds tijden was de atmosfeer als 't ware vervuld van geruchten over eene naderende reorganisatie der inrichting, zonder dat men evenwel het ware ervan wist en dat de daardoor ontstane twijfel niet anders dan deprimeerend kon inwerken spreekt wel van zelf. Daarbij komt, dat zeer veel aan de Academie verouderd was; zoo werden er b.v. eigenlijk slechts Civiel-ingenieurs opgeleid. Wel was er vroeger een leerstoel voor mijnbouwkunde, die echter langen tijd onbezet bleef, en werd in de laatste jaren ook scheepsbouwkunde gedoceerd maar van een behoorlijke opleiding voor de verschillende takken der techniek was feitelijk geen sprake. Daarentegen werden aan de Academie ook de Oost-Indische-Ambtenaars gevormd.

Maar behalve, dat vele vakken niet in het leerplan waren opgenomen, die daarin een plaats verdienden, waren er in den laatsten tijd zware principieele grieven tegen den geest van het onderwijs opgekomen. De groote quaestie was deze: moet aan eene dergelijke inrichting van onderwijs volkomen studievrijheid den student worden gelaten of moet een meer schoolsch systeem worden ingevoerd? Nu had zich in den loop der jaren onder de ingeschrevenen een krachtig, zelfstandig corps ontwikkeld en was vooral onder het bestuur van den zoo gezeinen directeur Simons het studentenbestaan in de banen van vrijheid gevoerd. Die vrijheid was men gaan waardeeren als een dierbaar kleinood en men was gaan inzien, dat slechts waar men wordt vrijgelaten in zijne studie sprake kan wezen van eene waarlijk wetenschappelijke opvatting. Wel is het mogelijk op eene soort drilschool personen te kweken met een flinke dosis kennis van wiskunde en andere vakken, benoodigd voor een examen, doch niet daaraan heeft de maatschappij behoefte; zij vraagt menschen, wetenschappelijk gevormd, die geleerd hebben zelfstandig wetenschappelijk werk te leveren en die bovenal in staat zijn om als man zelf bewust de wereld in te gaan. En die eigenschappen, eerste vereischten voor een bruikbaar ingenieur, krijgt men niet op eene school, daarvoor moet men in de gelegenheid zijn geweest om zich vrij van alle knellende banden te ontwikkelen tot een eigen persoonlijkheid. Die vrijheid werd aan de academie nog slechts onvolledig genoten en zoo ontstond er onder de studenten eene strooming voor eene betere wettelijke regeling der zaken, de academie betreffende, waardoor dan grootere zekerheid zou worden verkregen dan nu bestond — alle zaken der Kon. Acad. werden bij K. B. geregeld — en waarbij dan het beginsel der studievrijheid op den voorgrond zou behooren te staan.

Maar de Regeering had andere plannen. De 28sten September 1861 werd een K. B. van 7 Sept. d. a. v. gepubliceerd, waarbij een nieuw reglement van de Kon. Acad. werd vastgesteld. Wel verre van aan de wenschen der studenten gemoet te komen, werd de vrijheid nog veel meer ingekort: de vereenigingen zouden erkenning door den Directeur, den heer Keurenaer, behoeven, diens toestemming zou vereischt worden voor het brengen van serenades, de „kweekelingen” zouden verplicht zijn de colleges te volgen en veel meer bepalingen in denzelfden geest. De bedoeling was klaarblijkelijk een soort militaire tucht

in te voeren, geheel in den geest van den directeur, zelf oud-officier. Zooals vanzelf spreekt ondervond dit ontwerp-reglement de heftigste tegenkanting en besloot men de ondertekening te weigeren. Dit leidde tot eene uitbarsting van den openlijken strijd, die tengevolge had, dat de Academie bij K. B. van 21 November 1861 voorloopig voor den tijd van twee maanden gesloten werd. Het is hier niet de plaats, uitvoerig de geschiedenis van dien strijd te bespreken, men kan er in het corpsarchief, in den Almanak van 1863, en in Verhellow's corpsgeschiedenis nauwkeurige verslagen van vinden. 't Zij dan hier voldoende, te zeggen dat na twee maanden van onvermoeid werken van den Senaat, die verscheidene adressen opstelde aan Z. M. den Koning, aan Z. K. H. Prins Hendrik, aan de leden der Tweede Kamer der Staten-Generaal en verder talloze malen in bespreking trad met den directeur, men de voldoening mocht smaken, dat het bestreden reglement op advies eener staatscommissie werd ingetrokken en den 21sten Januari de Academie weder geopend werd alsof er niets ware voorgevallen. Tevens adviseerde bedoelde commissie tot het instellen van eene andere, die tot taak zou hebben eene algeheele reorganisatie der Academie voor te bereiden.

Twee jaar daarna heeft deze nog bestaan om in 1864 vervangen te worden door de Polytechnische School. 1 Juli '64 trad de nieuwe toestand in werking. Den avond te voren bracht de Staatscourant het ontslag van het gansche personeel der Academie en de benoeming der Hoogleeraren en Leeraren der P. S. Daarbij werden verscheidene docenten, zonder toekenning van wachtgeld, eenvoudig aan kant gezet. Het onderwijs werd op geheel anderen leest geschoeid. Behalve voor de civiel-ingenieurs werden er nu ook voor technologen, bouwkundig-, scheepsbouwkundig-, werktuigkundig- en mijnen-ingenieurs diploma's ingesteld. De studie voor O. I. Ambtenaar werd van de P. S. gescheiden.

Zoo was dan de P. S. tot stand gekomen en daarmede het Technisch onderwijs eene nieuwe phase ingetreden, die nu dezer dagen ten einde spoedt. 41 Jaar heeft het zich in verschillende richtingen zoo veelzijdig mogelijk kunnen ontwikkelen. En dat het ruimschoots van die gelegenheid gebruik gemaakt heeft moge blijken uit de volgende cijfers:

	1864	1905
Hoogleeraren	12	29
Leeraren	6	10
Ingeschreven:	161	1104
voor Technoloog	7	126
" C. I.	54	309
" B. I.	2	30
" S. I.	2	25
" W. I.	0	417
" M. I.	—	89
" V. S.	10	104
" IJk.	—	4
" Voorbereidenden cursus	75	

Bij al het goede, dat de wet op het Middelbaar Onderwijs bracht, was een bezwaar, juist dat men de Polytechnische School onder het Middelbaar Onderwijs rangschikte. Inplaats van de studie der klassieke talen zoo uitsluitend als noodzakelijk kenmerk voor Hooger-Onderwijs voorop te zetten, ware het misschien meer overeenkomstig den werkelijken toestand geweest indien men die indeeling had gegrond op de onderscheiding tusschen vrije studie van verschillende takken van wetenschap en schoolse opleiding. Wel was dit slechts een punt van ondergeschikt belang en heeft de P. S. ondanks de wet zich de plaats van eene inrichting van hooger onderwijs veroverd, maar toch heeft juist dit punt tot heel wat geharrewar aanleiding gegeven.

In de oogen van vele voorstanders van universitaire studie en in de eerste plaats in die der oningewijden, bleef de P. S. toch daardoor staan op het standpunt van een soort vakschool, waar men opgeleid werd tot ingenieur, zonder dat aan die studie wetenschappelijke waarde viel toe te kennen.

Voor het Corps had deze beschouwingwijze een hoogst eigenaardig gevolg. Gedurende den grooten strijd van '61—'62 waren steeds van de bevriende studentencorpsen de hartelijkste bewijzen van belangstelling ingekomen. Van alle zijden stroomden ons de sympathiebetuigingen en aanmoedigingen toe. Doch toen de strijd geëindigd was in eene overwinning van het vrijheidsidee, toen trokken de bevriende corpsen de erkenning in, op grond, dat zij geen betrekkingen konden aanhouden met een vereeniging van jongelui eener middelbaar-onderwijs-inrichting! Deze toestand heeft eenige jaren voortgeduurd, maar daarna is men langzamerhand tot het inzicht gekomen, dat de Delftsche studenten hun recht op dien naam door hunne overwinning en de daaruit voortgevloeide reorganisatie niet hadden verspeeld.

Of nu de P. S. eigenlijk tot het Hooger Onderwijs behoorde te worden gerekend was niet maar zoo even uit te

maken. Bij de H. O. debatten in de Staten-Generaal van het vorig jaar, gaven meerdere leden als hunne opvatting te kennen, dat eene inrichting van H. O. tot kenmerkende eigenschap had, dat zij er was om de wetenschap te dienen

Eerste Rector Magnificus der Technische Hoogeschool.

en het opleiden tot eene bepaalde betrekking niet haar direct doel was. Volgens die meening behoort Delft's Polytechnicum zeer zeker niet onder het Hooger-Onderwijs thuis, maar wie zou er dan de Universiteiten wel onder durven rangschikken? Zeker, ik ben er volkomen van overtuigd, dat menigeen ingenieur wordt zonder man van wetenschap te zijn, maar voor den jurist, die, na eene zekeren tijd „gerepetitord" te hebben, zijn examens haalt, is die eernaam evenzoo een parodie. Maar aan eene universiteit, kan men zich ontwikkelen tot wetenschappelijk denkend mensch, kan men zich die eigenaardige beschouwing van wetenschap veroveren, die den studeerende stempelt tot man van hoogere ontwikkeling, maar die mogelijkheid bestaat evengoed voor onze inrichting: wie den aanleg daartoe heeft leert de wiskunde evenzeer zoo beschouwen, dat zij den grootsten invloed krijgt op zijne mensch-wording, een invloed, in vorm onderscheiden van, doch in innerlijke waarde gelijk aan dien, welken de universitair opgeleide van zijne klassieke studie kan ondervinden. Ik zie dan ook geen reden, waarom de Universiteiten meer aanspraak zouden kunnen maken op den titel H. O. dan wij.

Die quaestie: Hooger Onderwijs of niet, die nu eindelijk hare oplossing heeft gevonden in de nieuwe aanvulling der wet op het H. O. trad zelfs reeds voor het tot stand komen der Polytechnische School op den voorgrond.

In de Almanak van '62 vinden wij een vervolg op de geschiedenis van het corps gedurende den cursus 1860—61. Daarin treffen wij o.a. de volgende opmerkingen aan:

„Maar waarop beroepen zij zich, die tegen vrije studie zijn aan de Delftsche Academie? Is het onkunde? Is het onbekendheid met de studien te Delft of is het het gedwongen getrouw blijven aan politieke principes? Wij zeggen het en stellen ieder deze vraag: Behoort eene inrichting tot het Hooger Onderwijs, waar de kennis der Mechanica, Statica, Integraal-Rekening en Physica hoofdvereischten zijn voor een eindexamen; verliezen zij die aanspraak op Hooger Onderwijs wanneer we daaraan toevoegen: Waterbouwkunde, Aesthetische Bouwkunde, Civiele Bouwkunde, Geodesie, Hoogere Stelkunde, Hoogere Meetkunst en Scheikunde?"

En welk een pleidooi voor studievrijheid, als voorwaarde voor wetenschappelijke waarde van het onderwijs ligt er niet in de woorden:

„. . . . En daarbij, allen, die ooit een stap hebben gezet op het gebied dier (bovengenoemde) wetenschappen, ze zullen kunnen getuigen, hoe genotvol het is, voort te werken als een der vakken ons eenmaal boeit; maar hoezeer dan ook vrijheid noodig is, om zoo diep in de zaken door te dringen als wij verlangen om onze weetgierigheid bevredigd te zien; en waag het eens! Werk eens eenige weken voor u zelve: ge betaalt uwe vermetelheid met een jaar langer aan de akademie te zijn; maar ook uw reputatie daalt heel wat met het toenemen uwer wetenschappelijke waarde; uwe middelen worden als bekrompen beschouwd, omdat ge niet in vier jaar zult hebben afgestudeerd; wij overdrijven niets;

„wij spreken, zooals we het dagelijks om ons zien „plaats hebben; en dan vragen we u thans: Moet „niet de vrijheid ons — niet een schemerend (zooals „een vorige redactie had beweerd) — maar een „schitterend verlicht ideaal zijn?”

Aan het einde van het verslag eindelijk vinden wij de regels:

„Maar besluiten wij deze regelen met den vurigen „wensch, dat het aan onze opvolgers gegeven mag „zijn eenmaal hier neder te schrijven: dat de Akademie „te Delft een plaats onder Nederlands vrije hooge- „scholen inneemt”.

Zou de schrijver van deze regelen, de toenmalige secretaris der Almanak redactie, J. M. Telders, vermoed hebben, dat hijzelf 37 jaar later als Hoogleraar-Directeur der Polytechnische School nog zou arbeiden aan de vervulling van zijn wensch en zou de mogelijkheid bij hem zijn opgekomen, dat zijn eigen zoon de eerste zijner opvolgers zou wezen, voor wie het zou zijn weggelegd, om na 44 jaar de Technische Hoogeschool het eerste welkom toe te roepen?

Moge dit welkom weerklank vinden in de harten van alle corpsleden, want voor ons allen is de tiende Juli een dag van groote beteekenis, kan er althans een zijn. Niet omdat nu ons onderwijs zooveel wetenschappelijker worden zal, die titel „Hooger” is slechts de erkenning van wat reeds lang was, maar omdat deze wijziging er toch het hare toe zal bijdragen, om veel der vooroordeelen tegen de P.S. van nu af aan te doen verdwijnen.

De Nederlandsche, voornamelijk de Civiel-ingenieur, heeft in de geheele wereld een goeden naam; zoo zeide mij eens een der eerste Fransche ingenieurs: „Gij moet wel een „groot volk zijn om in ernst een plan te kunnen maken „als dat van de drooglegging der Zuiderzee.” Wanneer nu tevens bij Regeering en Volksvertegenwoordiging het inzicht wakker zal worden en blijven, dat het een nationale zaak is te zorgen, dat de hoogere opleiding van technici worde gevoerd tot zoo hoog mogelijk peil, dan zal er ongetwijfeld voor de Technische Hoogeschool een schoon tijdperk van bloei aanbreken, tot heil van 't gansche land.

Het kijkje, dat we hierbij geven, is genomen tijdens het bezoek van enige leden der Eerste Kamer aan de P.S. Mogen de heeren veel hebben gezien en hunne vergrootte kennis aan de T.H.S. dienstig maken.

En als er één verblijvend voorsteek is, dan is het zeer zeker wel dit, dat H.M. de Koningin zoo ondubbelzinnig van Hare belangstelling in onze inrichting doet blijken, door persoonlijk de opening te komen bijwonen. Trouwens, ook de Koninklijke Academie en de Polytechnische School mochten zich, evenals ook het Delftsch Studentencorps, in vroeger jaren, herhaaldelijk verheugen in blijken van de gunst van Z. M. Koning Willem III en Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden. In moeilijke tijden was die gunst ons corps steeds een groote steun en dat nu ook wederom H. M., zoowel als Z. K. H. de Prins der Nederlanden, en H. M. de Koningin-Moeder blijken geven, belang te stellen in onze Hoogeschool, verzekert Haar de blijvende erkentelijkheid van ons allen.

En des te sterker waardeeren wij dit hooge blijk van gunst, waar het Ministerie ter elfder ure heeft gemeend, niet bij de plechtigheid tegenwoordig te moeten zijn. De hoogst onaangename indruk, hierdoor een oogenblik in het leven geroepen, verdwijnt echter geheel in het niet, nu wij dit doorslaand bewijs mochten krijgen van de belangstelling van het Koninklijk Huis.

Moge deze ook in het vervolg de Technische Hoogeschool niet onthouden worden!

J. H. TELDERS.

Delft en zijn P.S.

Eindelijk nadert dan toch de dag, waarop de Polytechnische school plaats zal maken voor eene Technische Hooge School. Delft maakt zich gereed om dat feit luisterrijk te vieren, overal vormen zich buurtcommissies, waaruit weer een centraal comité de algemeene leiding der feestelijkheden onder de burgers op zich genomen heeft. Vele der typische oude straten en grachtjes zullen zich versieren — wellicht juister: veranderen — en des avonds zal hier en daar eene feestverlichting worden ontstoken, die zoo een bijzonder tooverachtig effect teweegbrengt over die grachten, wier waterspiegel toch nog altijd helder genoeg is om al die duizenden lichtjes terug te kaatsen en zoo het zijne bij te dragen tot verhooging van den fantastischen indruk van het geheel. Trouwens, wie, die hier vroeger dergelijke feesten bijwoonde, heeft niet de bekoorlijkste herinneringen medegenomen aan zulke avondversieringen met de wonderlijke tegenstelling tusschen dat typisch-deftige van het stadje en die vroolijke stemming van feestvreugde, uitgedrukt door al dat licht?

Ook van gemeentewege slooft men zich uit. Of de gekozen middelen nu juist geschikt zijn, blijft wel min of meer te betwijfelen maar is ook eigenlijk wel eenigszins bijzaak. Of men door van de prachtige markt, waarop Delft trotsch mag zijn — hoe weinig onzer Nederlandsche steden toch kunnen zulk een schitterend mooi en voornaam marktplein aanwijzen? — een park te maken, met bloemperken, fontein, muziektent en een eerelaan van triomfbogen, den indruk van het geheel verhoogt, valt maar niet zoo dadelijk in bevestigenden zin uit te maken, 't is zelfs op zijn minst genomen onwaarschijnlijk, maar de Delftenaar, die plotseling zijn markt zoo veranderd ziet, begrijpt dat er feest is en komt er door in de stemming. In ieder geval toont de stad te gevoelen, wat zij aan de Polytechnische School te danken heeft, en belang te stellen in die inrichting die nu sinds ruim veertig jaar er zooveel toe heeft bijgedragen om haren bloei te verhoogen. Dat dit trouwens ook door het gemeentebestuur ten volle wordt erkend moge blijken uit de woorden die de burgemeester bij eene vorige gelegenheid heeft gebezigd: „De P.S. is de kurk, waarop Delft drijft.”

Heeft zoo de stad veel verplichting aan de School, ook omgekeerd heeft deze, en hebben de studenten in 't bijzonder aan haar veel goeds te danken. Delft is een uitstekend geschikte studentenstad. Wel zijn er bezwaren aan verbonden, dat spreekt van zelf. Het zou ongetwijfeld menigeen welkom zijn, indien er wat meer „te doen” viel, maar door de nabijheid van den Haag is dat nauwelijks als een gemis aan te merken. En juist het feit, dat Delft een kleine stad is, is weer oorzaak, dat men meer gedwongen wordt zich met elkander bezig te houden. Wanneer men tenminste eene vergelijking maakt tusschen Delft en Amsterdam, dan ziet men dadelijk hoe daar de studentenwereld zich zoo goed als geheel oplost in de drukte van de wereldstad; er zijn zoo ontelbare café's, waar men aardig en gezellig kan zitten, dat de behoefte aan eigen sociëteit er nauwelijks wordt gevoeld en er dan ook slechts een zeer matig gebruik van de N. I. A.-lokalen wordt gemaakt.

Maar ook de verhouding tusschen de burgerij en de studenten is van oudsher eene aangename geweest.

Vele onder dezen komen bij families aan huis, wat b.v. eene groote tegenstelling vormt met Leiden en dan ben ik er vast van overtuigd, dat dat slechts eenen heilzamen invloed kan hebben. Er ligt voor mij toch steeds iets zeer onaangenaams in, wanneer, zooals zoo vaak geschiedt, het studentenleven wordt beschouwd als een bestaan apart, geheel afgescheiden van en eenigszins strijdig met de overige wereld. Daardoor wordt dat heillooze denkbeeld aangekweekt, dat een student andere manieren, andere levenswijze, andere opvattingen over moraal enz. moet hebben. Wij zijn nu eenmaal in een zeer eigenaardigen toestand en dat de volkomen vrijheid, die ons wordt gelaten, er toe leidt, dat zich eigenaardige gebruiken onder ons ontwikkelen, spreekt van zelf, evenals het vanzelf spreekt, dat onze feesten nu niet altijd van dien aard zijn, dat zij bepaald geschikt zouden mogen heeten, om door dames te worden bijgewoond; dat vergt ook trouwens niemand. Maar een jonge man heeft nu eenmaal behoefte aan beschaafden omgang en het in aanraking komen met ontwikkelde vrouwen en meisjes is een der beste middelen om hem terug te houden van die ongelukkige opvattingen, die tot zooveel ellende aanleiding geven. Wanneer feestvierende vereenigingen hunne vreugde uitten door 't geven van bals,

wanneer er af en toe meisjes op Laga zich vertoonen of medespelen met Tooneel en een hoogst enkele keer ook de Sociëteit Phoenix eens hare zalen openzet voor het schoone geslacht, wanneer verder de studenten afzonderlijk van tijd tot tijd met de Delftsche families in aanraking komen, dan gaat van dat alles een goeden, beschavenden invloed uit over onze maatschappij, zonder dat ook maar één kroegjool met minder enthousiasme erom behoeft te worden gevierd, of wij iets zouden moeten prijsgeven van onze eigenaardige gebruiken of onze onvolprezen vrijheid.

De geheele geschiedenis van het Corps door vinden wij blijken van de belangstelling van de burgerij en vooral van de jonge dames in al wat het Corps of zijne vereenigingen betreft. Menig vaandel getuigt ervan en wie op de Senaatskamer komt, vindt daar overvloedige bewijzen van de wederzijdsche waardeering, die steeds een band om het Corps Delft's bewoners heeft gelegd.

en Nooit moeten wij ophouden te zijn een Corps van Studenten, als zoodanig eene eenheid vormend tegenover de buitenwereld, maar tevens hopen wij van ganscher harte, dat die goede verhouding, die steeds den omgang met het Delftsch publiek kenmerkte, zal mogen voortduren zoolang het D. S. C. binnen Delft's muren gevestigd blijft.

X.

Uit den ouden tijd.

Opgeborgen in portefeuilles en boeken, gerangschikt in eentonige rijen met nietszeggende opschriften staan daar evenals de pyramiden en obeliskken van het oude Egypte, de herinneringen aan het verleden. Maar evenals de geschiedvorschcr na nauwkeurig onderzoeken van die oude gedenk-teekenen van 't land aan den Nijl er 't spijkerschrift op ontdekt, dit gaat analyseeren en er na moeitelvolle arbeid in slaagt, die teekens op te lossen, waardoor die gesteenten der grijze oudheid voor hem gaan leven en hem verhalen van de lotgevallen van 't land, de heldendaden der Koningen ter wier eere zij zijn opgericht, zoo ook brengt het eene groote bekoring met zich die boeken en portefeuilles te openen en ze te hooren vertellen van hen uit wier handen wij onze corporatie hebben gekregen. Dan gaan die geschriften tot u spreken, het is of er uit iedere bladzijde een bekend gezicht u tegenblijkt, ge gaat meelevén in die lang vervlogen tijden, ge gaat u interesseeren voor de toen aanhangige kwesties, in een woord ge wordt U bewust van de poëzie der herinnering die van die gedenkschriften uitgaat.

Zoo kunt ge stap voor stap de geheele wordingsgeschiedenis van het D. S. C. volgen; ge leest van een samengaan in schitterende feesten, van eerlijken strijd van opvattingen waar het geldt veranderingen aan te brengen, terwijl het doel waar alles op viseert is: de vrijheid van den student, de vrijheid van studie, het streven dat ten slotte haar hoogtepunt in de jaren '61—'62 bereikt, wanneer het Corps na moeitelvollen kamp roemvol het strijdperk verlaat.

U deze tijden in het geheugen te roepen heb ik mij echter nu niet tot doel gesteld, weldra zult ge dit gedeelte uitvoerig behandeld vinden in het in September verschijnend Gedenkboek der Polytechnische School, ge hebt er al veel van kunnen vinden in de Corpsgeschiedenis van H. J. Verhellow, en in de Almanakken, die van af 1852 U ieder jaar de fata van het Corps verhalen.

Nu wil ik een andere portefeuille met U openen, grooter van omvang, welker inhoud minder bekend is: de bijlagen van den Delftschen Studenten Almanak.

Het zijn alle teekeningen.

Wat een herinneringen roepen zij vooral bij den tijdgenoot niet te voorschijn. Een enkele oogopslag is voldoende en weer doorleeft men het verleden door de kustenaarsstift aan de vergetelheid ontrukkt. Nog dezer dagen vroeg ik om inlichtingen betreffende twee dier platen, welke in meer genoemd gedenkboek zullen worden gereproduceerd, aan een der oudleden van het D. S. C., een der oudsten, student van 1847—'49, den Heer G. de Kuyscr. Jong van hart als hij nog is, was hij enthousiast, toen hij de oude gebeurtenissen nog eens kon verhalen, steeds weer op die teekeningen nieuwe bijzonderheden ontdekkend, welke 't geheele voorval hem duidelijk in het geheugen terugriepen.

Goede teekenaars waren er onder de vervaardigers, wat de uitvoering betreft doen de oudste platen hier en daar sterk aan Ver Huell denken. Minutieus zijn de meesten geteekend. En zooals van veel uit dien tijd kunnen wij ook hier opmerken, dat er eertijds veel meer moeite aan besteed werd. Bezien wij bijvoorbeeld andere teekeningen, de ontwerpen voor de maskerade-costumes van 1873, van de hand van den Heer N. C. Rambonnet, President der Maskerade-commissie, wat een arbeid is hieraan besteed, met welk een zorg zijn al die costumes nauwkeurig weergegeven. Al ligt er ook een verontschuldiging in het feit, dat het onderwerp der maskerade van 1903 zoo onbekend was, eigenaardig is 't te noemen, dat de costumes door een kunstenaar van beroep ontworpen werden. Het is een sprekend bewijs voor de verandering der tijdgeest: eene vermindering van interesse in de corpsaangelegenheden.

Laten wij nu eenige platen nader bekijken. Die van 1872 bijvoorbeeld is met het oog op den tegenwoordigen tijd zeer eigenaardig.

Minerva's droom.

Hoe talloos zijn niet de voorbeelden, dat droomen v o spellingen bevatten, die later bleken bewaarheid te worden. Ook Minerva schenen dergelijke prophetiën niet vreemd te zijn, haar voorspellende droom is tot waarheid geworden.

Had ze evenals de schoone Prinses uit het sprookje een dertigtal jaren gesluimerd, hoe verwonderd zou ze nu zijn als ze bemerkten dat wat eens haar fantasie in 't leven geroepen had nu tot de werkelijkheid behoorde.

Wij laten haar droom hier volgen:

Minerva's droom over emancipatie in 1872.

Le Vrai seul est aimable.

Minerva droomt en meent 't aanschouwen
Hoe heel de wereld is gekeerd.
Niet slechts de mannen ook de vrouwen,
De meisjes, worden zelfs geleerd.
Emancipatie is de leuze
Die door een stormwind voortgejaagd
De schoone sexe doet ontaarden
En 't schoon dier sexe zeer verlaagt.
Hoe zoet verboden vruchten smaken
In 't Paradijs wist Eva 'tal.
Zij trachtte 't Adam wijs te maken
En bracht zoo 't mensdrom tot den val.
En zie dan nu hoe docht'ren
Geheel en al geëmancipeerd
Ook proeven van verboden vruchten
Zoo als hun 't Eva heeft geleerd.

TWEEDE BLAD

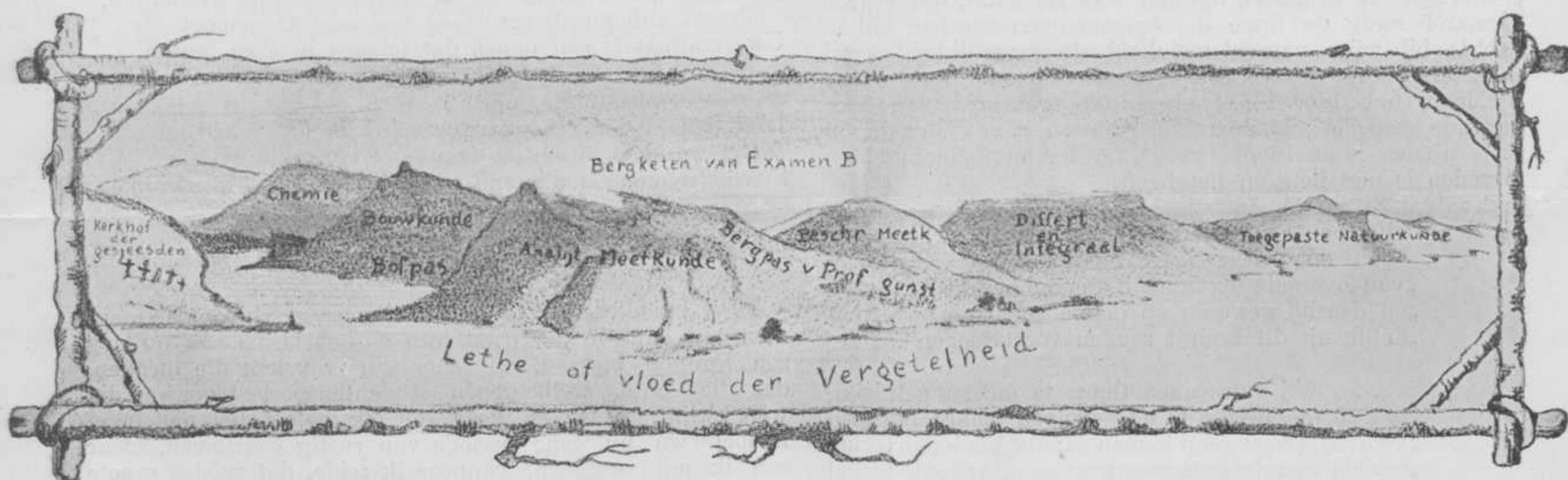
behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 10 JULI 1905. No. 34.

De tijden veranderen en met hen de zeden is reeds een
oude spreekwijze, we zouden er bij kunnen voegen: ook de

opvattingen; er zijn echter ook zienswijzen, die den tand
des tijds trotseeren. De Almanakplaat hieronder afgebeeld
geeft er een onmiskenbaar bewijs van. Of voert ook nu
niet de „bofpas” of „pas der professorengunst” veilig door
het examengebergte, terwijl de gelukkige reiziger daarna
in de „lethe of vloed der vergetelheid” de overtollige ken-
nis weder op den bodem laat zinken?

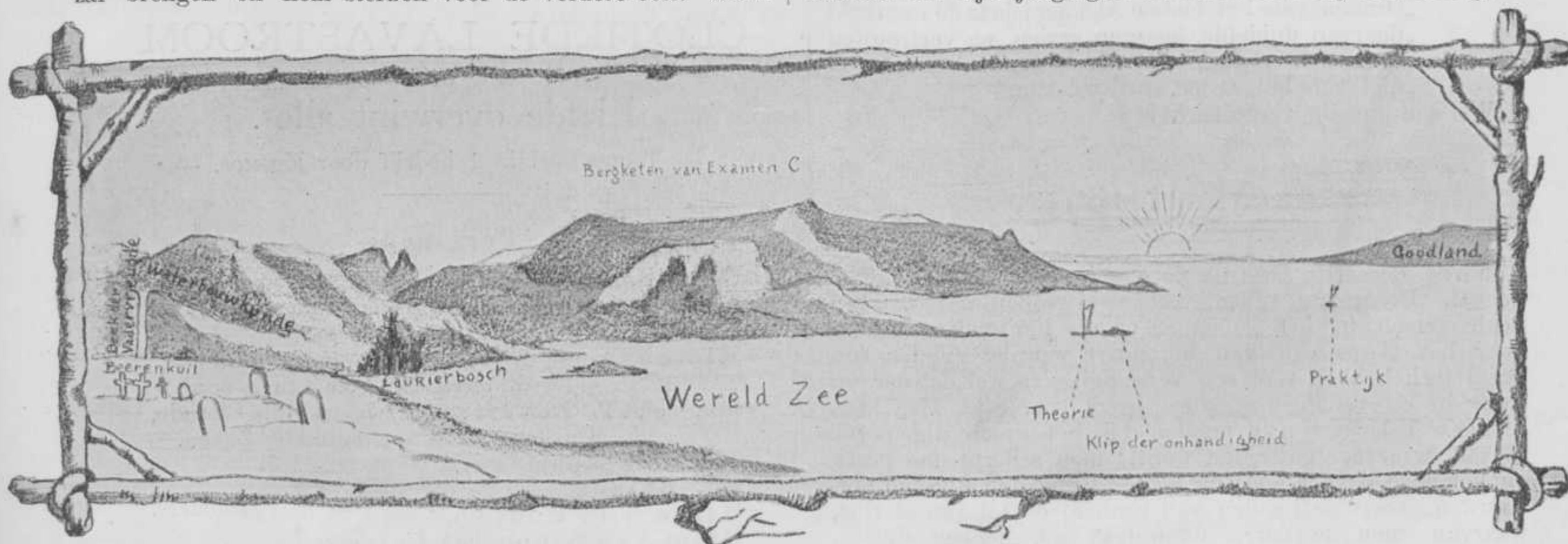

Met kijker baak, niveau, mat men op duin en het
Het land gezaamd op, doch keek men 't meest op

Ook de derde voorstelling zou van een kunstenaar uit
dezen tijd geweest kunnen zijn, de verhouding van theorie
en praktijk is nog niet veel veranderd. Aan ééne voorstel-
ling echter zou nog veel veranderd kunnen worden, al
bewijzen de feiten, dat ook dit genoeg is blijven voortbe-
staan: de reiziger is ten slotte aangekomen na moeitelijke
tochten langs ravijnen en kronkelpaden in dat groene dal,
dat telkens bij de ombuiging van den weg zich aan zijn
oog vertoonde en hem daardoor de kracht gaf om zijn ge-
vaarvolle tocht voort te zetten. Nu rust hij een wijle uit
aan de bruisende beek (der vadervreude) die hem lafenis
zal brengen en hem sterken voor de verdere reis. Want

andere idealen rijzen voor hem op, in de verte aan den
horizont der „wereldzee” lokt een nog onbekend land hem toe
„Goudland” en moedig vol levenslust gaat hij door om dit
te bereiken. Zoo schrijdt hij voort steeds zijn oog gericht
houdende op de gulden toekomst, die hem tegenblijkt uit
de verte. Daar bemerkt hij, de zoo enthousiaste reiziger,
dat degenen, die eens zijn metgezellen waren hem nu ver-
laten hebben, hij rust een oogenblik en ziet den weg af,
dien hij gekomen is en zijn oog wordt getroffen door de
vier sombere grafzerken aan den weg. Op de eenvoudige
gedenkteekens staan de namen Iö-vivat, Egalité, Fraternité,
Liberté. In zijn jeugdigen overmoed had hij hen niet ge-

mist, nu zijn ze voor altijd verloren. Zijn vroolijk studentenleven, zijne idealen, zij waren niet bestand tegen de drukkende atmosfeer van het dal; op het hooggebergte dáár konden ze leven. Met dezen troost gaat hij verder.

Dit nu kan men veranderen, ook die metgezellen kunnen zich acclimatiseeren en de tocht door hun gezelschap opvroolijken en verlichten. Neem op reis mede herinnering aan dien studententijd, die aan de meesten zoovele mooie en gelukkige dagen gegeven heeft; ook de idealen geven kracht en moed om de tocht welke moeilijker is dan hij aan de eerste rustplaats scheen, voort te zetten en al zal ook de tijd deze veranderen, de meerdere ervaring daar in opgedaan zal deze leidslieden op nog hooger waarde doen schatten.

Met het bovenstaande heb ik mij tot doel gesteld eenige aardige voor 't meerendeel onbekende archiefstukken te publiceeren. Verder commentaar leek mij overbodig, de teekeningen spreken genoeg voor zichzelf.

W. J. HOFFMAN J.J.ZN.

Septemberexamens.

Zoolang de examenregeling nog niet bekend is, vormt zij een heerlijk gebied voor gissingen en zooals 't altijd gaat: men fantazeert er lustig op los en denkt zich allerlei oplossingen als waarschijnlijk, die een waar paradijs voor de examinandi zouden beteekenen.

't Fnuikende der tegenwoordige regeling is in ieders oog, dat men door voor een examen te druipen een vol jaar studie kwijt is en in aanmerking genomen het vaststaande feit, dat, praktisch, nooit iemand te weinig voor een examen weet en het geringe succes slechts aan ongeluk, slechte examinatoren, ongesteldheid en daaruit voortvloeiend „nèter-niet zijn” te wijten is, ligt het voor de hand, dat vrijwel niemand meer de dupe der examens zou worden, indien slechts bij wijze van nieuwigheid de mogelijkheid werd geopend ook na de vacantie examens te doen.

Edoch, ook hier blijkt alweer de waarheid van twee bekende gezegden; in de eerste plaats, dat er onder de zonnets nieuws is en in de tweede, dat het mensdom zelden tevreden is met hetgeen het heeft.

Bewijs dezer stellingen volgt door een paar kleine citaten uit den Delftschen Studenten Almanak van 1862:

„In de vorige jaargang werd de vaststelling van overgangsexamina in September medegedeeld, en daarbij gewezen op de nadeelen, die onvermijdelijk uit dit besluit zouden voortvloeijen”.

en

„... Wij vermeenen thans te moeten getuigen, dat zij (de Redactie) de gevolgen maar al te goed voorzag. De jongelui komen aan de Academie terug, bezielt met de beste voornemens, maar eenig toeval komt een storing brengen in het geregeld betoopen van hun ijver; zij begrijpen thans de gelegenheid verloren te hebben tot de uitverkorenen in Junij te behooren; en laten onwillekeurig de zaken loopen met het oog op de September-examina en in de hoop in de vacantie het verzuimde te zullen herstellen. De vacantiemaanden zijn dan helaas! dikwerf te kort om te kunnen nazien of bestudeeren, wat te Delft in tien maanden met uitstekende hulpmiddelen wordt afgehandeld.

„Wij hopen, dat deze meening door allen zal worden gedeeld; wij hebben in de resultaten der studiën van het laatste Akademiejaar de waarheid daarvan duidelijk bewezen gezien, en vertrouwen dan ook stellig, dat de genomen maatregel niet van blijvenden aard zal zijn.”

Wel een gunstig vooruitzicht!

Y.

22 Maart 1865.

't Was de eerste Diës na de opening der Polytechnische School. De groote tijden, die voorafgegaan waren, lagen noch versch in het geheugen en die herinnering was er voor het Corps een van bijzondere waarde. Tijden van strijd toch hebben voor een vereeniging zoowel als voor een individu en voor een volk een groot voordeel. Men leert kleinere belangen achterstellen bij het groote algemeene ideaal, waarvoor gestreden wordt; men scherpt den geest, en het gevoel, vóór alles op elkaar te moeten kunnen vertrouwen, voert de banden van eenheid op tot een sterkte, waarvan men te voren nauwelijks zou hebben durven

droomen. Wel heeft strijd ook zijne gevaren en is menige vereeniging er door uiteengespat, maar wanneer de strijd eenmaal ten goede wordt geleid zijn de voordeelen verre overwegend.

Als een typeerend staaltje uit dien tijd geven wij hier het gedicht van den heer J. C. van Marken Jr., de latere, bekende directeur der Ned. Gist- en Spiritusfabriek: 't Is een merkwaardige uiting van den geest, die toen het Corps bezielde, en niet eene hoogdravende rede van een op zich zelf staand enthousiast. Toen het dan ook te midden der feestvreugde werd voorgedragen, werd het met een donderend applaus begroet, ten bewijze hoe men er mee instemde.

22 MAART 1865.

Heil, driewerf heil U Delftsche Muzenzonen!

Nu twee en twintig Maart weer voor Uw Corps verschijnt, Dag, waarop g'ieder jaar zoo luistrijk weet te toonen, Dat bij den Delftsch Student, Studentengeest nooit kwijnt.

Heil, driewerf heil vooral, U allen op dit heden!

Het jaar dat achter ligt, biedt ruime stof tot vreugd! Rapporten-tiranny en schoolschheid zijn verleden, 't Is vrijheid, lijk 't betaamt, waarin ge u thans verheugt.

Schoon tal van vrienden ook hun eed van trouw vergaten, —

Uw corps staat krachtig in 't bewustzijn van zijn regt, Want bloeijen zal 't, mogt elk het ook verlaten, Al werd het van heel de aard, de vriendschap ook ontzegd.

Want daar is meerder nog dan trouw van vrienden,

Daar is een kracht'ger steun, een magt'ger hefboom hier. 't Is de eendragt onderling, die men bij u kan vinden; Tart daarom vrij den strijd, geopend het vizier.

Ja, bloeijen zal en moet uw Corps o Delft's Studenten,

Treedt onbezorgd, gerust de toekomst te gemoet Uw eendragt is een fonds, dat telkens hoog're renten, Jaar in jaar uit ter neer legt aan uw voet.

Laat dan op ieder feest, door ware vreugd geleid,

Dat wand en disch er daav'rend van rinkinken, Steedsdreunend, donderend, op nieuw deez' kreet weerklinken: Die eendragt in ons Corps zij leev' in eeuwigheid!

22 Maart 1865.

J. C. VAN MARKEN JR.

Bij 't lezen van zulke deelen uit onze geschiedenis vraagt men zich af, of die geest van enthousiasme ook nu nog zou kunnen bestaan, en zeker zijn er velen, die meenen, dat die echte, welbegrepen studentengeest tegenwoordig wèl kwijnt. Maar ik voor mij, 'k geloof het niet. Wel hebben wij nu eene periode van rustig voortleven, maar zou ik mij vergissen, wanneer ik zeide, dat zoodra groote belangen onzer samenleving zouden worden bedreigd, weer datzelfde gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid de corpsleden zou vereenigen tot de zelfbewuste, krachtige eenheid van vroeger jaren? Is onze jeugd dan geen jeugd meer? Heeft zij hare idealen verloren? Zou voorgoed zij afstand hebben gedaan van die jonge onbevangenheid en krachtig vooruitwillen? Ik geloof het niet en met vol vertrouwen zeg ik ook nu nog:

„Ja, bloeijen zal en moet uw Corps, o Delft's Studenten!” Aan U de vervulling.

Ts.

CLOTILDE LAVASTROOM

OF

Liefde overwint alles.

— Tooneelspel in 1 bedrijf door Kosmos. —

Personen:

Clotilde Lavastroom.

Mr. Dr. J. Lavastroom, haar vader.

Mevr. Lavastroom, haar moeder.

Hieronymus Doyewaard, haar minnaar,

Pol. Stud. te Studie-oord,

Mr. M. P. Lavastroom, oom van Clotilde,

Minister van Binnenlandsche Zaken.

Jhr. Scheepsmakers,

Mr. Buidel,

Baron Van Houtem,

Graaf van Schop tot Delven,

Ministers.

Proffessor Weetal, Comitee gevormd
Dr. Knipper, door de burgerij van
Mr. Duijter, Studie-oord bij de
Van Riggelen, plechtige opening van
Hoyer, de Hoogeschool
Van Gijen, aldaar.
Bedienden enz.

't Stuk speelt in Winje-Wanje.

—o—

Eerste Tooneel.

Bosch nabij Studie-oord. Een breede laan: de zon schijnt wiegelende kringetjes op den grond. Diepe stilte. Rechts een kiosk Van Keeken. Links een houten hek.

Clotilde. Hieronymus.

Zij komen van verschillende zijden op en ontmoeten elkaar vóór de kiosk.

Hieron.: Ach! — welkom mijn Clotilde!
Dubbel welkom, waar ik zoo naar u verlangde
En de uren telde die verlopen moesten
Aler ik 't hemelgeluk mocht smaken!

Clotilde: Ach ja — Hieronymus — ach ja
En ook ik verlangde zoo naar u,
Dat ik u onder duizend kussen
Omhelzen zoude — waar 't donkerder
En stond die kiosk daar niet.

H. En ik — ik zoude u drukken aan dit hart.
Totdat de adem schier ons bei begaf
En wij aanmechtig hijgende de harten
Voelden bonzen aan elkaar.

C. Ach ja!
H. En spreek Clotilde!
Hoe is het met die zaak, die ons
Te scheiden dreigt: uiteen te scheuren
Twee harten gloeiend saamgesmeed?
C. Wee mij! Ja! Driewerf wee!
H. Ach spreek — mijn korenbloem
Mijn halm van graan
Die door het noodlot zwaar gedorscht wordt.
Ei spreek!

C. Welaan en ik zal spreken.
H. Goed mijn bloem, mijn lief
Mijn serafijn, mijn hemelsengel.
Ei spreek!

C. Houdt op met deze vleitaal — snoode!
H. Wordt toch niet boos — mijn tijgerlelie.
C. Schei uit — zeg ik — of ik houd gansch mijn mond.
En ga.

H. Stil — stil mijn kind —
'k Ben zoo verlangend te vernemen.
Alles.

C. Welnu 'k sprak mijn vader van u!
En ach — gij kent hem niet, hij is zoo goed.
Maar ook misschien wel wat bekrompen,
Hij riep: „En is Hieronymus student?”
„Ja pa,” sprak ik — en 't harte klopte
Mij in het angstigst beven —
„En waar — als ik vragen mag?”
„In Studie-oord mijn Pa!”
Was 't dremmelend antwoord, dat ik gaf
„En kan hij promoveeren?”
„Neen dat niet” zei 'k snikkend.
Toen borst mijn vader uit —
En 't is toch zoo'n goede, goede man —
„Clotilde! kind van een gedoeterd vader,
„Die ook gemeesterd is!
„Clotilde — wilt gij u geven aan een man,
„Die gansch geen titel heeft — noch krijgen kan?
„Wilt gij Clotilde — zoo mijn liefd' misbruiken?
„Mijn naam besmetten met onwaardig bloed.
„Mijn eer versleuren door het vuil,
„Mij Meester, Doctor, Jan Lavastroom
„Belachlijk maken in 't oog van zijne bittervrienden?
„Dat nooit . . . !
„Wanneer men vraagt: Vriend Jan —
„Wie is uw schoonzoon?
„Moet ik dan blozend zwijgen —
„Omdat die schoonzoon niets is?
„Neen niets, verstaat gij niets!”

Toen was mijn pa op 't hefstigst van zijn toorn.
En schuddend nog van drift,
Werd hij op eenmaal kalm.
En sprak: — zijn vlammend oog
Achter zijn bril verraadde nog zijn toorn —
„Clotilde — als Hieronymus eens Doctor zijn zal.”
— En hij lachte —
„Dan kan hij U tot vrouwtjen krijgen —
Niet eer”.

H. Zoo'n man, zoo'n man, zoo'n man — is gek.
C. Stil hoor je! Niet zoo'n praats van mijnen vader!
Die is goed en Meester en ook Doctor!
En dat bèn jij niet!

H. Stil — en wat zei je Ma:
C. Ach Ma? die begon zachtkens te weenen.
En sprak — ze had tranen in 'r stem:
„Lieve Clothilde — dierbre dochter —
„Loot van een nooit gekrenkte stam —
„Lief kind van een zwakke moeder —
„Je weet hoe Pa er over denkt —
„En — zooals je Pa denkt, denkt je moeder
„Maar weet: dat kan ik helpen je —
„In iets — in wat — in alles — kind —
„Dan doet je moeder dat!
„Met liefde — kind — met liefde.
„Clotilde! ach gij weet een moeder
„Doet alles gaarne voor haar kind —
„Ja alles — ze zal haar leven
„Zonder leed opofferen voor haar kinderen.
„Maar als je Pa er tegen is.
„En hij heeft gelijk — gelijk heeft vader altijd —
„Dan moet ik zwijgen —
„En hij is immers ook geen Doctor,
„Of Meester zelfs en Pa is beiden.”

H. Een goede vrouw — maar 't schijnt
Ze zit onder den plak
Van haren man —
C. Ach jongen, hou je mond!
k' Wil niet, dat jij slecht spreekt
Van Pa of Ma — zij zijn daarvoor te goed.

H. Ach schattebout — wees stil
Ik zal je niet meer kwetsen.
C. Dat spreekt van zelf.
Maar zeur niet langer. Hier geldt:
Wat doen wij nu.

H. Mijn lieve Clotilde, hoor! . . .
'k Weet een plan — een eenig plan —
Een prachtig plan — dat heel licht
Uitvoerbaar is — en dat — 'k wed —
Je wel dadelijk zal bevallen —
C. Dat zàl wel? Wou je soms
Voor dokter gaan studeeren nòg?
Dan dank ik je van harte hoor —
Ik word te oud en jij te oud
En ten slotte gaat het nog niet door —
'k Wil je danken —

H. Hè nee Clotilde doe nou niet
Zoo vreemd. 'k Zal je 't zeggen:
Je hebt een oom —
C. Ja en ook wel meer nog —
H. Zwijg stil — en die oom is minister.
C. O, ja en weet je wat Pa ook nog zei?
Hij zei — „En denk eens aan Clotilde,
Wat zal je oom, de minister daarvan zeggen?
Hij hoopt zoo op een' bruikbaren neef
Om vele baantjes hem te geven . . .
En nu een ongetiteld man . . .
Hij zou heel boos zijn.”

H. Nu. Juist daarom.
Je weet — als minister heeft je oom —
Een heele schep te zeggen.
Men zegt — kijk maar niet boos —
Men zegt — dat hij zoowat alles te zeggen heeft
En nu wilde ik — zou 'k willen —
Dat jij, Clotilde, eens naar 'm toe gingt
En hem vroeg — nu komt de clou —
Om de polytechnische school —
In Studie-oord — te veranderen in
Ja, in een Hooge School!
C. Waarom — waarom — waarom?
H. Ach kind — begrijp dan:
Dan werd het mogelijk
Om er te promoveeren —
En ik kreeg Doctor voor mijn naam!

C. Doctor, ach ja — hoe heerlijk, Doctor!
H. Wil je het doen?
C. O ja — o ja — mijn heerlijke Hieronymus,
O ja en: k' zal vragen:
„Oompje”, zal ik zeggen — oompje”
„Maak jij” — 'k zeg altijd „jij”
Dat vindt hij knus — „maak jij
Van dien school een „Hooge”.
Een Hooge School”.
En 'k zal hem alles zeggen:
Van jou en mij — en hij is zoo goed.
Een engel — 'k zal het vragen hoor!

H. Je bent mijn knipperdol!

C. En jij mijn duivekater.
Nu moet ik heen: het wordt al later.
Dag, dag mijn lieve, 'k ga het spoedig vragen
En binnen korten tijd zult gij een titel dragen.

Beiden af.

(Einde van het eerste tooneel.)

—o—

Tweede Tooneel.

Minister Lavastroom in zijn studeercel. Hij zit aan een groot bureau-ministre, 't gezicht zaalwaarts gekeerd. Een rekje bloemen siert het raam. Een tafel met rood kleed. Eenvoudige stoelen. Boekenkasten zijn langs de muren geplaat.

Minister breekt een brief open.

Minister: Voorwaar, wat is het leven droef
Daar krijg 'k een briefje van 'n vrind
Die dierbaar is mij en genegen:
Dat hij niet komen kan op mijn jaardag.
Wel, wel, dat spijt mij.
Oude vrienden zijn goede vrienden —
En 'k had zoo gaarne hem
Eens weder aan dit hart gedrukt.
Daar wordt geklopt.
Binnen — ja — binnen!

Clotilde komt op.

Paarse mantel — hoed en parapluie. Zij snelt op den minister toe — omhelst hem onstuimig.

C. Dag lieve oom! Van harte hoor
Wensch ik geluk U met dees dag
Nog vele keeren oompje —
Nog vele keeren — en ziet eens — hier zijn

[bloemen.

Veel schoone voorjaarsbloemen — om op te sieren
Uwe cel. Toe oom geef mij een kus
Voor dit geschenk — en zeg mij oom —
Dat gij — indien gij kondt — ook mij
Véel schenken zoudt!

M. Lief kind — dank — dank — dank —
Ik ben voorwaar geroerd,
En gansch en al van streek —
Van zooveel lieflijkheid.

En wat het schenken aangaat! Kind,
Graag gaf ik gansch het land —
Gansch Winje wanje U —

Maar k' mag het niet — eerst moest
Het beter zijn en minder slecht —
Eerst zou geen dronkaard —
Daarop meer te vinden mogen wezen,
Die U beoedelen konde —

'k Ben bezig aan een wet —
Die gansch het alcoholverbruik
Zal nietigen — maar och jé —
Wat heeft mijn beedspraak
Mij — de arme — vèrgevoerd —
Ik wilde je dan zeggen:

Je bent mijn schat — mijn eigen nicht Clotilde
En 'k gaf je graag, ja àl wat je maar wilde.

C. O lieve, dikke oom —
Mijn goeje Jan Parmant
Ik houdt U aan Uw woord.

M. Ja, ja, je bent een stoute meid!

C. Neen, neen, een goeje nicht.

Ik houd U bij je woord;

En doe je een vraag;

Een verzoek, eene bede.

M. Wat dan, je maakt mij heusch nieuwsgierig.

C. Nu luister dan maar, oompje,

'k Zal 't U zeggen;

Een jonkman — namens Hieronymus

Dingt om mijn hand — die stoutert.

Maar Pa, die — zooals U weet —

Erg hecht aan titels, wil niet toestaan

Dat ik huw met iemand zonder Doctor

Of Meester voor zijn naam.

Nu is mijn jonimusje —

— Een pracht van een jongen, oompje —

Op school in Studie-oord.

Op de Polytechnische School.

En nu, mijn dikke oom, is 't eenig middel,

Dat mijn jongen een titel krijgt —

Dat U — een ieder weet dat gij almachtig zijt

— Oom bloos niet — 't is zoo —

Dat U die nare school verhoogt tot Hooge-

School.

M. Maar kind — dat gaat zoo gauw niet,

Kind weet wat je vraagt!

C. 'k Wil het zoo graag — Oompje!

En wat geeft het nu voor moeite?

Wat kost het aan het rijk?

Haast niets.

Want voor een duizend gulden of twee —
Open je heel plechtig een heele boel.
Toe oompje doe het!
Gij hebt beloofd te doen al wat ik wou.
En gij maakt ons zoo gelukkig —
Oompje — je doet het —
Of ik kijk je nooit weer an —
En ik lach je ook nooit weer uit.
Toe oom — ik wil het!

M. O, haastige Clotilde. O tyrannieke nicht!
O onbedaarlijk kwaad dierken,
Misschien doe ik het wel.

(Terzijde) Het plan is nog zoo raar niet.

En 'k verplicht veel aan mij.

(Luid.) 'k Zal er over denken, Clotilde!

C. O dank! mijn goeje oom, dat gij het wilt
O dank, ja honderdduizend maal dank!
Gij zijt de dikste beste oom op aarde!
En Hieronymus zal opspringen van vreugd.
Nu ga ik tante ook gelukwensen
Met uw jaardag. Dag oompje. Dag!

(Clotilde af.)

M. Een rare meid!

Ja, ja — als men jong is.

(Hij zingt zijn lijfdeun.)

Die nimmer brood met boter at
Die nimmer warme kleeren had
Die nimmer centen heeft bezeten
Die nimmer biefstuk heeft gegeten.
Die nooit een lustig deuntje floot —
En 's levens gaven stil genoot —
Die moet maar nooit minister zijn,
Zijn maag is dan ook veel te klein
Tra la la — trala la — trala.

Maar stil! laat ik even telefoneeren!

Naar Studie-oord, hoe men daar er over zou
denken.

(Hij schelt.)

Ja juffrouw — Studie-oord duizend vijftien —
zeker.

— — — — —
Met wien spreek ik? met directeur van Studie-
oord's Polytechnische school? Mijnheer Van
Weteren.

U spreekt met minister Lavastroom.

Zeker — ja.

Hoe denkt Mijnheer van Weteren er over —

Zou Uw inrichting „Hooger” kunnen worden?

Wat zegt U? Ja? gemakkelijk? Goed.

Geen diepgaande bezwaren? Ja! Ja juist.

De schutterij kan dan mooi dienst doen —

Zeker — studenten er zooveel mogelijk buiten

laten? Mij goed — wat zegt U? In vacantie

openen? dan zijn allen weg? prachtig — prachtig

Dus van Uw kant geen bezwaar — mooi, mooi.

Dag mijnheer van Weteren!

(Schelt af.)

M. Het eenigst dat mij rest

Is nu mijn collega's nog te spreken

Over wat ik wensch — Ja, ja.

Maar veel moeten ze er niet van zeggen.

Of ik zal je! 'k zal ze!

Ach Winje-Wanje — goed en aardig land.

Wel zonder bergen — maar toch vol met plassen.

Geliefd stuk grond — verblijfplaats van mijn wieg!

Kon ik slechts immer blijven leven!

En U regeeren — kostlijk waar dat!

Maar ach — ook dat kan niet —

Ook ik moet sterven —

Zelfs ik. Alle groote mannen sterven.

Zie aan mij! Zie slechts hier

Ik schijn zoo frisch nu en gevuld.

Maar komt de dood —

Dan ben ik slap en krachteloos.

Als een zak. Ja, Ja, mijn Lavastroom,

Je bent wat realistisch

Als gij alleene zijt.

(Hij schelt. Bediende komt binnen).

M. Zeg, Johannes, zeg aan mijn nicht Clotilde

Dat alles in orde komt, ja juist zooals zij wilde.

(Bediende af.)

(Einde van het tweede tooneel.)

—o—

(Zie vervolg Derde Blad.)

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 10 JULI 1905. No. 34.

Derde tooneel.

Vergaderzaal der Ministers. In 't midden, in een hooge eiken stoel: Minister Lavastroom, aan weerszijden de overige ministers: Jhr. Scheepmaker, Marine. Mr. Buidel, Financiën. Baron van Houtem, Buitenland. Graaf van Schop tot Delven, Waterstaat.

Lavastroom: Mijne heeren! Mede-ministers
Van het illustre rijk van Winje-Wanje.
Mijne heeren! Opperwijsten
Uit 's lands vergaderzaal!
Mijne Heeren! 'k Heet U welkom!

Scheepmakers

Buidel

v. Houtem

Van Schop tot Delven

Wij danken zeer. En roepen
Ook U het welkom toe!

L. Mijne Heeren — medeministers
Dat ik U welkom heet — heeft —
Gij begrijpt — nietwaar

S. Gewis, gewis.

B. Zeker, zeker.

L. Gij begrijpt, dat ik . . .
U samenriep hier in dees hal
Met eene bedoeling — met een doel!
Welnu — mij is het plicht
U duidelijk te ontvouwen —
Wat is — wát was de reden:
Het doel van deze samenkomst

Van H. Spreek er niet van —

We zijn 't volkomen eens.

L. En ziet — ik wil het doen.

Van H. Spreek werkelijk er niet van:

We zijn 't volkomen eens.

L. Zwijg! 't Is wellicht U niet onbekend,
Dat in het plaatsje Studie-oord —
— Gelegen in Winje-Wanje's eélste streek —
Dat daar gevestigd is een „Polytechnicum”
Zooals de Duitschers zeggen

S. Gewis, gewis!

B. Zeker, zeker!

L. Welnu! Dat Polytechnicum
Is nu nog middelbare school
Nietwaar vriend Schop tot Delven
Die daar — 'k gloof het vast —
Weer dichten maakt op zijn manchet!

S. t. D. Mij is 't bekend — of liever was 't bekend.
Want wat op 't oogenblik bekend mij is —
Is bij het spreken reeds weer in 't verleden.
Dus was — vriend Lavastroom
Het was mij wel bekend —
Hoe vindt gij dit:

(reciteert met woeste gebaren)

Zooals in 't zandig Noord de buien
Langs Kaapstad's kust het ijs doen kruien.
Zooals . . .

L. Ja, Ja, houd op maar
'k Weet het reeds. 't Is prachtig
Maar: was 't dus de Heeren ook bekend?

Allen Ja, Ja.

L. Welnu: die middelbare school
Moet „Hooger” worden. Wil verstaan:
Die middelbare school moet,
Ja mèt gevoegd worden bij het Hooger Onderwijs.

S. t. D. Waarom, waarom?

Allen Waarom, waarom?

L. Dat gaat u gansch niet aan!

't Moét — dát zeg ik U

En waarom als het mèt

Zal ik U nog vervelen met redenen?

Ben ik den man — om zonder reën

Te doen iets? Neen! en nogmaals neen!

S. t. D. Maar toch: waarom?

L. Waarom? Omdat het móet!

Omdat het mèt, verstaat ge!

Dàarom. Is 't U genoeg?

S. Gewis, gewis.

B. Zeker, zeker.

Van H. Ach, spreek er niet meer van,
We zijn het allen eens.
En 't wordt laat op dees manier.

S. t. D. En toch waarom?

(Reciteert) Waarom brandt aan de Noordzee kust
Een vuur dat nimmer wordt gebluscht?

Waarom staan op het vlakke strand
De bakens heinde en ver in 't land?

Waarom . . .

L. Genoeg — Wij zullen stemmen.

Allen. Goed, wij zullen stemmen.

L. 't Is goed. Gij Scheepmakers, vóór?

S. Vóór.

B. Vóór.

Van H. Vóór.

S. t. D. Tegen, néé blanco — néé: vóór!

L. Goed zoo! vóór;

Dus vijf vóór en geen tegen

Dus aangenomen is het voorstel

En de Polytechnische wordt nu een Hoogeschool.

Ik dank u wijders zéér mijnheeren.

Gij hebt door uw oordeel krachtig

Weer 't land oneindig goed gediend!

Mijn dank, mijn warme dank —

Moog Winje-Wanje óók u dankbaar zijn!

De rest maak ik met mijn Huis in orde —

Gij hoeft niet ongerust te zijn:

Alles geschiedt zooals gij het wenscht!

En de Polytechnische wordt nu een Hoogeschool

Gij hebt 't gewild!

En weet: Uw wil was nimmer wet voor mij.

Wenscht een van u nog iets te zeggen?

In belang van stad of land!

Neen zeker — of heb ik het mis?

Allen. Wij hebben niets te zeggen meer!

L. Mijne Heeren dan moet ik u nogmaals danken

Voor uw bereidwilligheid;

Te verlaten huis en haard,

Om in dit slecht verlichte oord

Uw plicht te zoeken —

'k Dank u zeer dus en ik sluit

Met 't oog op het geliefde vaderland

Deze Vergadering!

(Allen verwijderen zich, behalve Lavastroom).

Dag Heeren

Dag Minister!

L. (Alleen).

Zie zoo, dat is reeds weer gedaan

Mijne wenschen zijn hun wet

Ik wil nu fluks naar huis toegaan

En strakjes kalm naar bed!

(Verdwijnt door de linksche deur, scherm valt).

(Einde van het derde tooneel).

—o—

Vierde Tooneel.

Huiskamer der Lavastrooms. Mr. Dr. Lavastroom zit aan tafel,
leest de courant. Tegenover hem zijn vrouw bij een theeblad beladen met blauwe porceleinen kopjes.

Clotilde komt binnen.

Mr. Dr. L. Daar is Clotilde! Dierbre dochter,

Ik breng u mijn avondgroet!

Mevr. En ik Clotilde — voeg den mijnen

Bij den zijnen — Geef mij een kus!

C. Nu hier dan! Lieve vader,

Ik wilde met u spreken,

Over wat 't belangrijkste is in heel mijn jonge
leven.

L. Welja — zeker over Hieronymus!

Is hij al „Doctor” of al „Meester”?

Dan gaat het vlugger, dan in mijn tijd!

C. Welneen Pa, stoute Pa, maar wel

Is hij op 't punt van het te worden!

Dat wil zeggen: over een jaar is hij 't.

L. Wat? Zijt gij door de warmte soms bevangen,

Is 'tzeil van uw verstand soms overstag?

C. Welnee Pa. Maar ik kom van oom minister.

En die beloofde mij — een goejert is 't.

Dat hij: de Polytechnische School

Zal veranderen in een „Hooge”!

L. Wat! In een Hooge School,

Een Universiteit?

C. Ja Pa. En dan — 't is haast te leuk,

Wordt Hierootje de mijne —

Want hij wordt doctor dan —

En wat hebt gij beloofd?

L. Mijn God — ik sta verbaasd.

Mijn hart is schier verstijfd,

En is het heusch wel zoo?

C. Gewis — zeer zeker Pa — en

Wanneer mogen we dan trouwen?

Mevr. Ach Tilde — spreek daar niet van — kind,

Je weet niet hoe een moederhart

Zich kronkelt, als een spruit gaat trouwen!

- L. Wees stil mevrouw! Praat niet zoo mal.
En wat nu?
- Cl. Wat vader, vraagt gij 't nog?
- L. Ho wat — mijn kind — kalmte is het Goed,
Dat 't moeilijkst te verkrijgen
Het langst het uithoudt —
Kind — ik zeg U dit, en hoort het goed:
Zoodra de oopning van de Hoogeschool
Ten plechtigste heeft plaats gehad —
Dan — mijn dochterlijn Clotilde,
Maak ik het engagement publiek,
Niet eer. Maar Hieronymus
Mag wel eens komen —
- Mevr. Ja — en dan whisten we 's avonds.
Hij is de vierde man. Heerlijk.
Maar spreek nog van geen huwelijk, kind
Je weet niet hoe een moederhart
Zich kronkelt als een spruit gaat trouwen.
- L. Hou stil, mevrouw, praat niet zoo mal.
En nu — mijn dochter — mijn Clotilde
Omhels Uw ouden vader
Die slechts het goede wilde —
En dubbel blij is dat Uw wensch
De zijne niet meer werkt pal tegen.
Want ja, bij God je had 't niet gekregen!
(Alle drie liggen in elkaars armen. Scherm valt).
(Einde van het vierde tooneel).

—o—

Vijfde tooneel.

Kamer ten huize van Professor Weetal. Zeer veel boekenkasten
sieren de muren. Een fraai eiken ameublement. Busten van Röntgen,
Ohm en Huygens. Rond de tafel zijn gezeten:

Prof. Weetal,	Comitee van ontvangst.
Dr. Knipper,	
Mr. Duitter,	
Van Riggelen,	
Hoyer	
Van Gijen.	

- Prof. W. Mijne Heeren. Vindt gij 't goed
Dat ik deze vergaad'ring open,
Na U een woord van welkom
Te hebben toegeroepen en onzen lieven Heer
Gebeden te hebben dees samenkomst te zegenen?
- K. Ik stem vóór.
- D. Ik ook.
- Van R. |
- H. | Wij ook!
- Van G. |
- Prof. W. Dit is dus aangenomen.
Met hoeveel stemmen. Laat zien.
Zes voor. Zeer goed. Mijne Heeren
Ik open deze Vergadering!
Wensch een der Heeren 't woord?
- K. Ik!
- D. Ik!
- Van R. |
- H. | Wij!
- Van G. |
- Prof. W. Goed. Zullen we loten wie het eerste spreekt,
of zullen we alfabetisch 't woord verleenen,
of naar waardigheid?
- K. Alfabetisch!
- D. Blanco.
- Van R. |
- H. | Naar waardigheid!
- Van G. |
- Prof. W. En ik blanco.
Mijne Heeren! Met 3 stemmen tegen één
— Terwijl 2 leden zich onthielden,
Besloot de vergadering naar waardigheid,
D. w. z. naar de bekleede functie.
Het woord te leenen.
't Woord is dus aan den secretaris!
- K. Mijne Heeren! Wat ik zeggen wil is kort:
Duitsche Blaaslieden of Ulrich kapel?
Ik heb gezegd.
- Prof. W. Ik breng dus in stemming,
Duitsche Blaas . . . mannen,
Of den kapel van Ulrich!
Blaasmannen.
- D. |
- Van R. | Blanco.
- H. |
- Van G. |
- Prof. W. Blaasmannen.
- K. Blanco.
- Prof. W. Aldus: de Duitsche Blaasmannen!
't Zij, ze zijn 't goedkoopst.

- D. En 't valsche hoort men toch niet in den jubel,
Die — ik twijfel niet — zal losbarsten.
Het woord is aan onzen penningmeester.
Geld is geld. We weten 't allen!
Geld is geld. En wij hebben weinig!
Hoe maken we nu 't meest vertoon.
Met weinig geld? 'k Wil u voorleggen een plan,
Uitnemend en goedkoop. 'k Hoop dat 't U bevalt.
Het corps der studenten in Studie-oord
Gaf eenige jaren geleden nog, eene maskerade.
Men stelde voor een of ander Romeensch vorst.
Die intocht hield, of zoo iets . . .
We zoeken nu de eigenaren van de pakjes op,
Die liggen ongebruikt — de pakjes meen ik —
In hoek of kast; we vragen ze terleen,
En ieder geeft ze graag. Waarom zouden ze niet?
Nu kiezen we uit Studie-oord's zouderij
De éelste en de vroedste mannen —
En steken deze in de kleedij der opperhoofden,
Veldheeren en trawanten. Professor Weetal
Wordt bijvoorbeeld Keizer, gij Knipper
Harnast U als een barbaar, ik treed
Als omroeper op en roep: Silentium,
Wanneer minister Lavastroom ter zale intreedt.
Dan defileert de gansche stoet voorbij diens zetel,
En daarna zingen wij een toepasselijk lied.
Een dames comitee, gekleed als Vestaalsche
maagden

Zingt dan een tegenzang.

De Duitsche Blazers vallen dan met kracht in,
En als een stormwind zwelt het schoon geheel
Dan aan: een trotsche hulde aan regeering,
Land en volk!

- Prof. W. Laat ons dit eens bestemmen.
- K. Vóór.
- H. |
- Van G. | Vóór
- Van R. |
- Prof. W. Vóór.
- D. Vóór.
- Prof. W. Mijne heeren, 't geniale plan
Van — 'k mag het zeggen — den genialen Duitter
Werd aangenomen met algemeene stemmen.
De subcommissie zal wel voor den uitvoer zorgen.
Mijnheer Van Riggelen U is het woord!
- Van R. Een enkel woord wou 'k zeggen.
Maar daar ik zeer slecht spreken kan —
Wilde ik mij nog beperken.
Hebben onze dames vrije toegang
Tot de feestelijkheid?
En zoo ja. Hoeveel?
En mogen ook kinderen beneden 16 jaar
Er komen.
- Prof. W. Mijnheer Van Riggelen 'k stel voor,
Dit punt nog aan te houden.
Tot een volgende vergadering.
Dan hebben wij dan ook nog iets
Om ampel te bespreken —
Vindt gij dat goed?
- Van G. Zeer zeker waarde voorzitter,
Zeer zeker.
- Prof. W. Dank U. 't Woord is aan U, Hoyer!
- H. Als ik het zeggen mag, wilde ik zeggen
Dat ik juist hetzelfde zeggen wou als Van Riggelen
Zoodat ik nu niets meer te zeggen heb
Mijnheer de voorzitter! Ik heb gezegd!
- Prof. W. 't Woord is aan Van Gijen.
- Van G. Ik ben 't geheel met den vorigen spreker eens.
- Prof. W. Zoo zijn wij dan aan het eind der rij.
Wensch iemand nog het woord?
U, mijnheer Knipper? 't Zij U gegeven.
- K. 'k Wilde vragen mijne Heeren:
Sparregroen of kastanjeblaren?
- Prof. W. 'k Dacht sparregroen,
Die hangen schooner in guirlandes
Dan kastanjeblad. We fleuren 't op
Met sinaasappels, die wij er tusschen mengen.
Wie is daartegen?
- Allen. Wij niet.
- Prof. W. Dit is dus aangenomen;
Sparregroen met sinaasappels!
En een paar lampions, niet waar?
Een fraai geheel zal 't zijn: Deftig
En toch niet duur.
En nu mijne Heeren stel ik voor
De vergadering te vervolgen een ander maal.
En 'k wilde U vragen mij 't genoeg aan te doen,
Een kopje thee bij mij te komen drinken,

Mijn vrouwtje wacht met smart, vermeen ik,
Maar stil! Mijne Heeren! 'k sluit eerst
Deze vergadering. Moog' gansch Winje-Wanje
In de handen klappen bij den aanblik
Van onze koene daân.
Aldus sluit ik hierbij de vergadering!
Wilt gij mij volgen Heeren?

(allen af).

(Einde van het vijfde tooneel).

—o—

Zesde tooneel.

Hoek van de feestzaal. Men ziet gecostumeerde professoren en notabelen voorbij trekken. De zaal is prachtvol versierd met sparrgroen en sinaasappelen, die in festoenen zich van zuil tot zuil slingeren. Mr. Dr. Lavastroom en zijn vrouw zitten op rustbanken langs den wand. Men hoort de laatste toonen van den zang der krijgers en het koor der Vestaalsche maagden. Als dit geëindigd is verschijnt Hieronymus.

- Mr. Dr. L. Wees welkom Hieronymus!
Wees welkom bij uw ouders!
En wees gelukwenscht, dat de kloof,
Die U scheidde van ons en de wetenschap
Nu voorgoed gedempt is.
Ja Hieronymus, bedenkt dat goed nu
En vergeet nooit wat gij ons schuldig zijt.
- H. (snikkend)
Neen, vader — 'k mag U nu zoo noemen wel —
Neen vader, nimmer zal ik dat vergeten.
En 't is mij een dubbele vreugd —
U nu te durven komen onder 't oog.
U die gedoctord zijt en ook gemeesterd.
Profeet en God zijt gij in eenen —
Een gescheiden ongescheidenheid —
- L.
Gij zoudt mij ijdel maken.
En dat waar ongewenscht. Daar is Clotilde.
- (Clotilde komt op als Vestaalsche maagd).
- L.
Mijne dochter! Kom omhels mij, kind!
Dit uur is 't schoonste van mijn leven.
Dit uur is voor den vader 't oogenblik
Waarop hij immer heeft gehoopt.
Clotilde, kom, omhels uw vader.
- Mevr.
Omhels uw moeder ook mijn kind!
Wel niet zoo wichtig als een vader
Is een moeder, kind, maar toch zijt gij
Mij 't allerdiërbaarst op deze aarde,
— na Lavastroom — Omhels Uw moeder ook,
[Hieronymus!
(Men omhelst elkander).
- L.
Laat dat nu even gedaan zijn
Kinderen! Hieronymus! Clotilde!
Kniel neêr. Hier vóór mij!
- C.
Maar Pa, de menschen!
- L.
Hindert niet. Ze zouden tranen plengen
Als ze zagen zooveel geluk.
Maar er is niemand.
Hieronymus! Clotilde!
'k Geef U mijn vaderzegen!
En dat als man en vrouw gij leven moogt
Even gelukkig als — — wij.
(Omhelst zijn vrouw onstuimig)
- C.
Dank vader! Dank.
- H.
Dank vader! Dank!!
- (Minister Lavastroom verschijnt. Glimlachend aanschouwt hij 't tafreel voor zich. Dan barst hij uit;)
- Die nimmer brood met boter at,
Die nimmer warme kleeren had,
Die nimmer centen heeft bezeten,
Die nimmer biefstuk heeft gegeten —
Die nooit een lustig deuntje floot
En 's levens gaven stil genoot:
Die moet maar niet aan trouwen denken
Want hij kan toch geen trouwring schenken.
Tralala — tralala — trala.

Clotilde en Hieronymus hem ziende, vliegen hem zoo dadelijk om den hals.

(Het scherm valt over een gelukkig huisgezin).

EINDE.

Sport in Delft.

Langzaam aan gaat immer de stroom der tijden door; wat aan 't eene geslacht nieuw voorkwam als waren het voortbrengselen van een tijdperk van grooten vooruitgang en van ongekenden durf, lijkt aan het volgende geslacht al reeds weer verouderd, ouderwets en bekrompen. Grootte ontdekkingen en stoute problemen worden volkseigendom, zoodat een schooljongen ze verklaren kan, en theorieën moeten wijken voor nieuwere, gedwongen door het uitbreidende feitenmateriaal.

Doet zich die groote stroom der tijden gevoelen in de groote zaken, en juist allereerst daar, omdat die 't meeste aan 't publiek openstaan en dus voor kritiek altijd bereikbaar zijn, ook het kleinere wordt medegesleept, moet mee om zich te vervolmaken, of onder te gaan.

Hoe die stroom der tijden werkt, of het mode is of evolutie of wat anders, een feit is het, dat er niets is wat blijft, dat tot in de kleinste dingen toe er altijd weer wat anders opstaat en te voorschijn komt, dat tracht, en dikwijls met goed gevolg, het oude te verdringen.

Menigeen stemt het droevig, om te zien hoe al waar men aan gewend was, wat men lief had en waar men mee opgegroeid is, verandert en verdwijnt; dan lijkt het een hopeeloos werk om te trachten iets tot stand te brengen, omdat het toch weer zal ondergaan, móet ondergaan, omdat de wereld vooruit zal, wil ze niet de oorzaak zijn van haar eigen dood. Maar al voortgaande, onder zich, zooals de zware zegekar van Jaggernaut verpletterende al wat er op zijn weg staat, komt men steeds vooruit, en in de toekomst liggen onze idealen. Wat groot is helpt krachtadig mee aan de vervolmaking van de wereld; de kleinigheden gaan mee en dienen om het grootere te veraangemen en af te wisselen, zodoende geven ze er relief en kleur aan.

Tot dat kleinere dat dient om het leven te veraangenamen hoort ook de vraag: wat is een goede afwisseling voor 't werken. Daar aan den mensch zoowel een lichaam als een geest geschonken is, moet dus de mensch zijn vrijen tijd gebruiken om beide te ontwikkelen, moet dus iets vinden om zijn geest bezig te houden, maar mag niet eenzijdig worden, en moet dus evenzeer trachten om zijn lichaam in goeden staat te houden en te ontwikkelen.

„Ik denk, dus ik ben” sluit niet in, dat slechts denken 's menschen eenige bezigheid of drijfveer tot handelen mag zijn. Integendeel, vroeger werd vaak vergeten, dat aan het ik, het denkvermogen ook nog een lichaam verbonden was, dat evenzeer om zijn rechten vraagt. 't Lichaam kan zelfs zeer sterk drijfveer tot handelen zijn. Maar er is nog wat anders dat groote invloed heeft en dat is de eierzucht, en dat kan vaak de sterkste aansporing tot handelen zijn. „Dood de eierzucht” is een wijs gezegde, maar dan hoort er bij het „werk als zij die, eierzuchtig zijn.”

Hier zijn nu de drie groote oorzaken genoemd die de sport vormen: tijdgeest, lichaamscultus en eierzucht. Hiervan is natuurlijk de lichaamscultus de voor naamste, deze zou echter nooit te voorschijn hebben kunnen treden zonder den zoo onnaspeurlijken en geheimzinnigen tijdgeest, en zou nooit die hooge vlucht hebben kunnen nemen, zonder den prikkelenden invloed der eierzucht, die de wedstrijden heeft doen ontstaan.

Het moderne idee Sport is langzamerhand ontstaan sedert de negentiende eeuw. Na de groote gebeurtenissen van de Fransche revolutie, ontstonden in Duitschland de vereenigingen van turners, onder Hahn's invloed. Deze sport is gedurende langen tijd een van de weinige geweest, die ook in ons land beoefend werden, maar toch, bijster gebloeid heeft deze soort nooit.

Het eerste sport-gezelschap van het Corps is dan ook geweest het Scherm en Gymnastiekgezelschap Odin (opgericht 1848.) Een voordeel van het turnen, gymnastiseeren en schermen is, dat het 's winters, beoefend kan worden en 's avonds. Al zeer vroeg werden er dan ook inter-academiale kampen gehouden en menigmaal vindt men in almanakken juichtonen over behaalde overwinningen, of weeklachten over nederlagen.

In den laatsten tijd treedt Odin niet zoo zeer meer naar buiten op. 's Winters een uitvoering en bal is het gewone, wat men zoo merkt. Waaraan dat ligt? Vooreerst schijnt in ons land de animo voor gymnastiek sterk aan 't afnemen, voornamelijk ook door de vele nieuwe takken van sport, die in den laatsten tijd opgekomen zijn. Ook het schermen is zeer uit de mode, tenminste ik geloof, dat men op 't oogenblik niet één „all round” schermer hier onder de studenten aantreft.

Bijna dertig jaar na de oprichting van Odin maakt de Almanak melding van de oprichting van een nieuw sport-gezelschap, ditmaal de nog zoo in bloei zijnde vereeniging

„Laga”. Er is dan ook bijna geen sport, zooals het roeien, die grootere enthousiasten onder zijne beoefenaars geteld heeft; daar kan Laga van getuigen.

Daarbij is deze sport sedert zijn ontstaan vooruitgegaan.

Roeide men vroeger primitief op de vaste banken, waardoor alleen rug en armen in beweging kwamen en waardoor de ploeg wel wat de indruk van een slaventroep maakte, zoo kwam daarin groote verbetering. De vaste banken, die op races met vet ingesmeerd werden, terwijl de roeiers lederen broeken aandeden om er over heen te glijden, werden eerst vervangen door de sliding seat, daarna door de rolbankjes, en ten slotte kregen de booten het slanke vlugge model, doordat ze outrigged gemaakt werden. In verband daarmee veranderde de slag een weinig en kwam de wetenschappelijke waarde van de training tot zijn recht.

Dit is het wat roeien en nog meer de behendigheidssport op de gymnastieksport voor heeft, dat de bewegingen wetenschappelijk zuiver gemaakt kunnen worden, en logisch beredeneerd.

Dit heeft dan ook aan Laga jaar in jaar uit de prijzen bezorgd.

Laga bloeit, en zonder onvoorziene omstandigheden, zal het nog wel lang zoo blijven.

Twee jaar na Laga verrees een nieuwe Sportvereniging, waarvan men misschien had kunnen verwachten dat zij al eerder opgericht zou wezen: de Caroussel-Vereeniging. Want paardrijden is de oudste soort sport, die al de eeuwen door beoefend is, maar hier in Delft heeft ze weinig gebloeid.

Het jaar 1885 deed twee nieuwe sportverenigingen ontstaan.

De Studenten-IJclub werd 3 December opgericht en heeft waarschijnlijk zijn jaren in onveranderden bloei en niet-bloei bestaan. Want de vereeniging is nuttig, maar heeft weinig meer te doen als den leden een goede, bereidbare ijsbaan aan te bieden. De rest gaat dan van zelf.

Gewoonlijk bestaat er echter voor de wedstrijden weinig gelegenheid tot training, door de meest te korte winters.

Dikwijls echter is Delft nogal gelukkig op de inter-academiale wedstrijden.

Het andere gezelschap, dat in dat jaar opgericht werd was de Velocipède-Club, een club, die de leden in gelegenheid stelde van velocipèdes gebruik te maken. Er werden Universiteits-Race's gehouden waarop bijv. in 1889 de Corpsmedaille behaald werd. Ook werd in dat jaar een nieuwe royer onder de leden verloot en bestond er een proefcommissie.

Daarna zijn gekomen de Cricket- en Voetbalvereniging, die echter Cricket slechts in naam beoefent, maar het goede idee gehad heeft ook Inter-academiale wedstrijden uit te schrijven.

Ook voetbal heeft in die jaren verandering ondergaan. Van een spel, dat vaak te veel individueel was, en waarin veelvuldig gebruik gemaakt werd van lange keiharde schoten, die het geheele veld overvlogen, dwars of lang, of torenhoog waren, zoodat ze het publiek in verbazing brachten, is het nu vooral geworden een spel van vlugheid, snel handelen en helder inzien, en niet meer zoo individueel. In een paar jaar tijds is het geheel veranderd en nu domineeren vlugheid, samenspel, en zuiver schieten.

Het cricketspel schijnt teveel een zuiverzomerspel te zijn, dan dat het hier in Delft onder de studenten beoefend kan worden, zoodat dan ook de studenten, die het spelen, lid van verschillende stedelijke vereenigingen zijn.

Na voetbal kwam Weerbaarheid in 1890.

In vroegere tijden bestonden hier reeds analoge vereenigingen als het Buks- en Pistoolschietgezelschap in 1860 en meer militaire vereenigingen, maar toch was het nieuwe idee volksweerbaarheid noodig om de vereeniging hier voor goed te brengen. Maar veel weerbaarheid heeft het niet gebracht en het is voornamelijk een schietvereniging geworden.

Ten slotte werd nog in 1898 opgericht de Hockey en Bandy Club. Ook deze vereeniging speelt in de inter-academiale wedstrijden, en de belangstelling in ons land is nog stijgende, maar ze valt waarschijnlijk te veel in het

kader van voetbal, dan dat ze zich ooit tot een groote bloeiende tak van sport zal ontwikkelen. Tenzij dit voor de mixed-hockey is weggelegd.

De jongste sportvereniging, de Lawn-Tennisclub gaat waarschijnlijk nog een bloeiende toekomst tegemoet. Zonderling is het dat nog niet eerder in Delft een Studenten Tennisclub ontstaan is, maar de nabijheid van Den Haag heeft daaraan de groote schuld.

Daardoor komt het ook, dat men in Delft niets gemerkt heeft van de ontwikkeling van het tennis-spel, van Renshaw tot Doherty, van drive, over lob tot gematigd spel en het opkomen van de Amerikaansche twist-service. Zoodat, wanneer de vereeniging in Delft klaar is, ze begint met goed spel, dat zijn hoogte bereikt heeft en volgens sommigen, wat ik niet gelooven kan, alweer aan 't tanen is.

* * *

Wat nu de toekomst van al deze sportverenigingen zijn zal, daar is weinig van te zeggen, helaas. Volgens mijn idee zal 't zoo gaan:

Houdt de toeloop van studenten hierheen aan, dan zal Caroussel zich nog een jaar of tien, onder steeds mindere belangstelling, staande kunnen houden; tenzij ze in eens iets vinden kunnen, wat de animo bijzonder gaande maakt, als bijv. een polospel of iets dergelijks. Iedere vijf jaar zal de maskerade weer wat nieuw leven erin brengen.

Weerbaarheid zal zijn jaren kalm blijven slijten, zooals nu; ieder jaar uitkomende op de inter-academiale en verder aan een tiental schutters gelegenheid gevende, zich te oefenen op groot geweer en revolver.

Odin kan heel wat vooruitgaan, maar het zou zich daartoe moeten veranderen. Vooreerst zou Odin zich om zoo te zeggen meester moeten maken van de wintersport in Delft.

Dan zou het veel kunnen winnen door wedstrijden te organiseeren, onderlinge zoowel als inter-academiale. Op die inter-academiale wedstrijden zou men meer de Engelsche manier kunnen volgen en invoeren: hardloopen, ver-, hoog- en polsstokspringen, snelwandelen, verder de nieuwere soorten sport, die ontstaan zijn in navolging van de Olympische spelen, als diskus en hamerwerpen, en ten slotte nog schermen.

Laga zal nog wel lang een bloeiende vereeniging blijven. Of er veel nieuws in te voeren zal zijn, blijft echter de vraag. Bij de booten doen zich weinig nieuwigheden voor, die zijn vroeger reeds gekomen in den vorm van slidings en outrigged. Zoodat daar wel niet veel verandering in optreden zal.

Een groot voordeel voor Laga zal altijd zijn als de Varsity op de Zweth verrooid wordt.

Hoe 't zij, als examens en Varsity elkaar niet in 't vaarwater zitten, en als de goede trainers blijven, dan is Laga's kans voor de toekomst gunstig.

Voetbal en Hockey kunnen er veel bij winnen indien ze maar een eigen terrein hier bij de stad kunnen krijgen. Dan hebben ook de leden er veel meer aan, en kan er beter geoefend worden.

Ook zou het niet kwaad zijn, als voetbal wat meer matches te spelen had dan alleen de vier voor de inter-academiale, wat verkregen zou kunnen worden door matches tegen de reeds bestaande burgerverenigingen.

Misschien ontstaat hier na verloop van tijd ook nog wel eens een Mixed-Hockey, daar lijkt mij zelfs tamelijk veel kans voor.

Lawn Tennis, hoewel de jongste vereeniging heeft zich dit jaar op de inter-academiale goed gehouden, en indien het lukt hier een terrein te vinden, zal het een bloeiende club worden, die de eer van Delft naar buiten hoog zal houden.

In het 57-jarig bestaan van ons Corps heeft zich dus de Sport te Delft krachtig ontwikkeld. Moge het zoo voortgaan, het kan slechts ten goede werken. En laat het immer in de sportwereld zijn: Studentenvooraan, Delft bovenal.

DE F.